

VASTASYNTYNEEN LONKKALUKSAATIO

Lonkkanivelen synnynnäinen epävakaus tai nivelen sijoiltaanmeno eli lonkkaluksaatio, todetaan noin yhdellä sadasta vastasyntyneestä.

Vastasyntyneen lonkat tarkistetaan synnytyssairaalan lähtötarkastuksessa. Jos vauvan lonkissa todetaan luksoitumista tai löysyyttä, tehdään lapselle lähete Lastenklinalle lastenkirurgian poliklinikalle lonkkien tarkastusta varten. Lapsi saa ajan poliklinikalle noin kahden viikon päähän syntymästä. Jos lonkat ovat tällöin vielä luksoitavissa, aloitetaan lastahoito.

Lastahoidon tarkoituksena on pitää reisiluun pää lonkkamaljakossa siten, että nivel muotoutuu normaaliksi ja nivelkapseli kehittyy tukevaksi. Hoito ei hidasta eikä estä lapsen normaalia kehitystä ja kasvua, se ei myöskään ole kivuliasta lapselle. Hyvin toteutettu lastahoito varmistaa vauvan lonkkien parhaan mahdollisen kehityksen.

Lonkkalasta asetetaan paljasta ihoa vasten ja vaatteet puetaan lastan päälle. Lastaa pidetään jatkuvasti. Näin varmistetaan, että lonkat pysyvät hyvässä asennossa koko hoidon ajan.

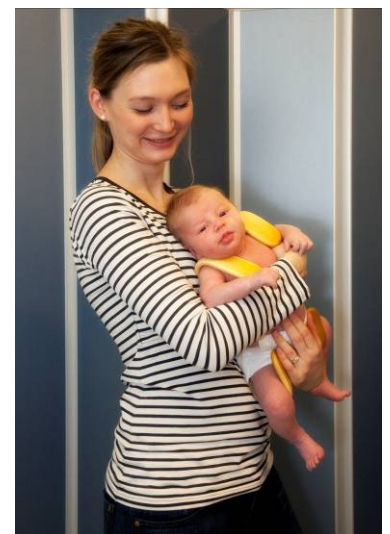
Vauvan ensimmäinen ilta ja yö lastan kanssa on usein itkuinen. Vauvan olo saattaa alkuun olla epämukava, mutta lapsi tottuu lastaan melko nopeasti. Vauvan elämä normalisoituu yleensä noin kahden vuorokauden kuluttua hoidon aloituksesta.

Ensimmäinen tarkastus ja lastan vaihto on poliklinikalla kolmen viikon kuluttua hoidon aloituksesta. Lastahoito lopetetaan yleensä kuuden viikon kohdalla, jolloin lonkat kuvataan myös ultraäänellä. Röntgenlääkäri tekee tutkimuksen yhdessä lastenortopedin kanssa. Tarvittaessa lastahoitoa voidaan jatkaa vielä kuuden viikon jälkeen, mikä on kuitenkin melko harvinaista.

Lonkkien seuranta jatkuu puolen vuoden iässä tehtävällä ultraäänikuvauksella ja lääkärin tarkastuksella. Tarvittaessa tehdään lantion röntgenkuvaus 1,5 vuoden iässä ja tällöin lapsi myös tulee näyttämään vastaanotolle kävelytaitojaan.

Lastahoidon aikana ei tavallista auton turvaistuinta voi käyttää. Hoidon ajaksi perhe saa poliklinikalta lainaksi turvakaukalon.

Lastahoidon aikana sairaalakäynneistä kirjoitetaan tarvittaessa matkatodistus oman auton tai taksin käytöstä. Korvausta voi hakea kotikunnan Kelan toimistosta. Korvauksista vähennetään omavastuuosuus.

VAUVAN HOITO-OHJEET

Lapsen käsittely

Lonkkalasta on lapsella ympäri vuorokauden. Tukevat, rauhalliset otteet tuovat vastasyntyneelle turvallisuutta. Tue vauvaa kädellä pepun alta ja toisella kädellä niskan takaa. Vauva voi olla selällään ja vatsallaan, ei kuitenkaan kylkiasennossa. Lapsen pitäisi pystyä kääntämään päätään molempiin suuntiin, silloin lasta ei ole liian ylhäällä hartioista. Tarvittaessa lastaa voi muokata hartioilta ja kyljistä. Jaloista ei saa nostaa eikä vetää. Hoidon aikana lapsi ei saa olla rintarepussa, sillä silloin lapsi ”istuu” lastan päällä ja vauvan ohueen ihoon saattaa muodostua painaumuksia ja rikkouksia.

Ihon hoito

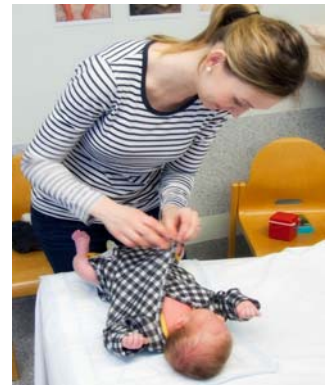
Pidä vauvan herkkä iho puhtaana ja kuivana. Tarkista vaipanvaihdon yhteydessä ettei lasta hankaa, aiheuta ihon punoitusta tai rikkoutumista. Vauvan voi pestä kevyesti suihkuttamalla tai pesulappua käyttäen. Lastahoidon aikana kylpeminen ei ole sallittua, sillä lasta imee herkästi vettä ja saattaa jäädä kosteaksi hautomaan vauvan ihoa. Kuivaa vauvan iho huolellisesti erityisesti lastan alta. Voit myös puhaltaa hiustenkuivaajalla niin, että oma käsi tuntee lämmön koko ajan. Käytä rasvatalkkia (esim. Tenavan) aina pesujen jälkeen, etenkin ihon ja lastan välissä. Vaihda vauvan vaipat riittävän usein. Ilmakylyt hellivät vauvan ihoa.

Pukeminen

Käytä lapsella tarpeeksi väljiä vaatteita, jotka ei kiristä, purista tai hiosta.

Syöminen

Imetys onnistuu hyvin sylissä kallistusasennossa äidin pehmeää vatsaa vasten tai makuulla niin, että äiti ja vauva kallistuvat toisiaan kohden. Imetystyö on hyvä apu lastan kanssa imetettäessä.

Ilmavaivat

Röyhtäyttäminen syönnin jälkeen on tärkeää ilmavaivojen ehkäisemiseksi. Lapsi ei lastan kanssa voi ”pumpata” jaloillaan ilmaa eteenpäin ja siksi ilmaa jää helpommin suolistoon. Ilmavaivojen helpottamiseksi lapselle voi antaa myös mahahierontaa.

Painon seuranta

Poliklinikakäynneillä seurataan lapsen painon kehitystä, tällöin hänet punnitaan ilman lastaa. Pituutta ei voi mitata lastahoidon aikana.

Neuvolakäyntien yhteydessä lapsi punnitaan lastan kanssa. Lastan paino on merkitty lastan selkäpuolelle (Huom! Teksti on ”väärinpäin”)

Ennen lääkärin vastaanotolle tuloa, lapsi kylvetetään samana aamuna kotona ilman lastaa. Kylpyveteen voidaan lisätä muutama tippa hoitoöljyä. Kylvyn jälkeen ihon voi rasvata perusvoiteella ja rasvan annetaan imeytyä, lopuksi iho talkitaan kevyesti. Lastaa ei tarvitse laittaa enää takaisin. Muista tukevat otteet kylvettäessä, sillä vauva voi tuntua melko huteralta ilman lastaa.

YHTEYSTIEDOT:

Jos hoidon aikana ilmenee ongelmia tai muuta kysyttävää, ottakaa yhteyttä:

- Lastenklinikan lastenkirurgian poliklinikalle p. (09) 471 74721
tai hoitajaan sh _____ p. _____
- Jorvin Lastenkirurgian poliklinikalle p. (09) 471 82402